

Руденко М. Ю.,

аспірант кафедри германської та слов'янської філології
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ДО ПИТАННЯ ПРО ЖАРГОН У МОВОЗНАВСТВІ (30-ТІ РР. XX СТ. – ПОЧАТОК XXI СТ.)

Анотація. У статті проаналізовано праці, погляди дослідників на історичний розвиток, еволюцію жаргону в різних мовах. Розглянуто різновиди, класифікацію, понятійну сутність, функції, характеристику жаргонів тощо. Виділено притаманні жаргону якості, ознаки і характеристики, зокрема різноманітність форм існування, рухомість, нестійкість, але водночас спадкоємність жаргонної лексики, тематична спрямованість жаргонної лексики, вузькоспеціальний характер деяких жаргонів, позитивність, образність, оціненість, багатозначність, синонімічність, прозорість кордонів жаргонної лексики тощо. Проблему загальнотеоретичного вивчення жаргону розглянуто в лінгвістично-історіографічному аспекті.

Ключові слова: жаргон, інтержаргон, класифікація жаргонів, молодіжний жаргон, загальний жаргон, жаргонна лексика, лінгвістично-історіографічний аспект.

Постановка проблеми. У вивченні сучасного жаргону слабо проявляється його зв'язок із дослідженнями минулих часів, не порівнюються глибоко наявні матеріали в різних мовах, інтерпретується жаргон неоднозначно. Ось чому питання вивчення жаргону в мовознавстві 30-х рр. XX ст. – початку XXI ст. в різних мовах є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У пропонованій статті наводиться наша оцінка тих концепцій жаргону, які відбулися в студіях мовознавців Європи, США. Наприкінці XX ст. – на початку XXI ст. вагомий внесок у дослідження теоретичних проблем жаргону в лінгвістиці зробили Д.С. Беспалова (2016), Г. Генне (1986), С. Грабяс (1993, 2001), Б. Давід (1987), Х. Ерреро (2002), К. Ібле (1996), Ц. Карастойчева (1988), Дж.Е. Лайтер (1994), В. М. Мокієнко, Е. Нойланд (2000, 2008), У.О'Грейді (1997), Д.М. Польська (2013), Ф. Родригес Гонсалес (2002), Р.І. Розіна (1999), М.Ю. Россихіна (2009, 2012, 2014), Ж.І. Руденя (2017), Р.А. Спіерс (1981), Л.О. Ставицька (2002, 2005), Я. Старченко (2011), Н.В. Третяк (2008, 2009), К. Хадсон (1983), В.В. Хімік (2000), К. Циммерман (2002), М. Шоков (2009) та ін. З ім'ям Г. Гейне (1986) пов'язаний початок науково-лінгвістичного дослідження молодіжного жаргону в Німеччині. Л.О. Ставицька (2005) запропонувала найбільш прийнятну класифікацію жаргонів. Водночас аналіз свідчить, що на цей час тематику жаргону в науковій літературі відображено ще не достатньо. Лінгвісти не мають єдиного погляду на поняття *жаргон*, у різних лінгвістиках це поняття значно відрізняється як за формою, так і за змістом.

Метою статті є розгляд стану і специфіки загальнотеоретичного дослідження жаргону в мовознавстві 30-х рр. XX ст. – початку XXI ст.

Ця мета конкретизується в таких **завданнях**: 1) зробити лінгвістично-історіографічний огляд праць, у яких розглядаються теоретичні питання вивчення жаргону в соціолінгвістиці; 2) систематизувати і проаналізувати відповідні наукові досягнення

вчених; 3) визначити перспективи дослідження загальнотеоретичних питань жаргону.

Виклад основного матеріалу. Дослідження жаргону в європейському й американському мовознавстві 30-х рр. XX ст. – початку XXI ст. в різних мовах відбувається нерівномірно: до 50–60-х рр. XX ст. спостерігаємо повільне, з другої половини XX ст. – більш інтенсивне, поглиблене вивчення.

У Німеччині активно вивчається молодіжний жаргон. Значний внесок у дослідження молодіжного соціолекту зробив Г. Генне (1986). Наприкінці XX ст. – початку XXI ст. особливої уваги заслуговують праці з дослідження молодіжної мови Я. Андроутсопулоса (1998), Е. Нойланд (2000, 2008) [1, с. 52–53]. У другій половині XX ст. німецькі соціолінгвісти вивчають також інші жаргони: мову солдатів (Ф. Крольман (1958), Х. Кюпер (1978)), жаргон ув'язнених (Д. Мехн (1980)), спортивний жаргон (Х. Данкерт (1969), Й. Гехлер (1962), П. Шнайдер (1974)), мову мисливців (К. Лінднер (1966–1967)), жаргон нічного життя (Е. Борнеман (1974)).

Й. Йордан у книзі «Романське мовознавство» (1971) на матеріалі романських мов поряд з арго звертається до жаргону.

Ф. Родригес Гонсалес, К. Циммерман на матеріалі іспанської мови характеризують молодіжний жаргон, указують на його загальні риси із загальнонародною мовою, арго, іншими жаргонами [2, р. 29–56; 3, р. 137–163]. Х. Ерреро розглядає молодіжний жаргон як мову деяких міських маргінальних груп [4, р. 68–69]. Х. Гарсія Рамос виділяє в молодіжному жаргоні риси маргінальних підмов (тенденцію до таємності і герметичності) [5, р. 16–17].

З англійських авторів яскраво виділяються праці Е. Партріджа, особливо його теоретичні дослідження, в яких певну увагу приділено жаргону: “Slang to-day and yesterday” (1933), “Usage and Abuse” (1942). До молодіжного сленгу Англії другої половини XX ст. звертається К. Хадсон (1983).

Американські автори приділяють увагу вивченню жаргону в англійській мові. Жаргон досліджують Р.Т. Бел (1980), К. Ібле (1996), Дж.Е. Лайтер (1994), Г.Л. Менкен (1961), У.О'Грейді (1997), Р.А. Спіерс (1981), С.Б. Флекснер (1975), Е. Хемп (1964) та ін.

Польський учений С. Грабяс досліджує професійний (2001), молодіжний (1993) жаргони. На матеріалі болгарської мови жаргон вивчають С. Стойков (1957), Ц. Карастойчева (1988). До жаргону звертаються чех Л. Згуста (1971), словак П. Ондрус (1975) та інші науковці.

У Росії на 50-ті, 70–80-ті рр. XX ст. припадає розвиток молодіжного жаргону (сленгу). У 80–90-х рр. XX ст. відбувається «реанімація» жаргонного вокабуляра, але поступово інтерес до нього з боку носіїв згасає. У 30-х рр. XX ст. вагомий внесок у дослідження жаргону в Росії зробили С.Д. Поливанов (1931), В.М. Жирмунський (1936). Із другої половини 30-х і до

початку 60-х рр. XX ст. в російській лінгвістиці не з'являється помітних праць із жаргону. У 70–80-х рр. XX ст. видаються праці, спрямовані на вивчення якого-небудь одного різновиду жаргону: шкільного, студентського, солдатського тощо. У 80-х – на початку 90-х рр. XX ст. (роки перебудови) кількість праць із дослідження жаргону швидко зростає, але багато з них мають низьку якість. Наприкінці XX ст. – початку XXI ст. публікуються праці з жаргону молоді, наркоманів, програмістів, інших професій, але згодом інтерес дослідників до жаргону поступово втрачається.

Дослідження жаргону в Україні в 1930–1960-х рр. проводилось слабо. У 60–80-х рр. XX ст. жаргон активно досліджували і висвітлювали О.Т. Горбач і Й.О. Дзєндзелівський. У 90-х рр. XX ст. стався «бум» у вивченні жаргонного субстандарту, знижених стилів мови. Наукові публікації авторів наприкінці XX ст. – початку XXI ст. (П.М. Грабовий (2010), Н. Дзюбишина-Мельник (2002), С.А. Мартош (2001, 2004, 2006, 2012, 2013), І.Г. Матвієв (1990), Ю.Л. Мосенкіс (1999, 2007), С. Пиркало (2000), Л.О. Ставицька (2005), Н.О. Шовгун (2000), І.І. Щур (2003, 2006) та ін.) свідчать про підвищення уваги до вивчення жаргону.

Зараз, мабуть, не можна перелічити всі жаргони, які існують, у зв'язку з великою кількістю. В.О. Хом'яков в англійському просторіччі виділяє дві групи соціальних жаргонів: 1) професійні; 2) корпоративні, або групові [6, с. 69]. Е. Партрідж виділяє жаргони технічних, гуманітарних наук, професій, ремесел, послуг, торгівлі, різних видів спорту і спортивних ігор, мистецтва [7, р. 164].

Є багато класифікацій, автори яких намагаються систематизувати жаргони по-різному: М.О. Грачов (1997): 1) класово-прошаровуванні; 2) виробничі; 3) за захопленнями та інтересами; 4) молодіжні; Т. Б. Кричкова (1991) в німецькій мові: молодіжний, солдатів, ув'язнених, спортивний, мисливців, нічного життя та ін.; Й. Йордан (1971) під термін *жаргон* підводить різні професійні й спеціальні мови: медиків, військових, студентів, школярів та ін.; С. Стойков: 1) таємні говори; 2) групові говори; 3) класові говори [8, с. 80]; В. Д. Бондалетов: 1) групові, або корпоративні, 2) декласованих, а також безліч проміжних різновидів [9, с. 69–70] та ін. Серед різних видів жаргону найбільш поширений так званий «молодіжний» (шкільний, студентський тощо).

На наш погляд, найбільш прийнятною класифікацією жаргонів є запропонована Л.О. Ставицькою, відповідно до якої виділяються об'єднання людей: 1) за ознакою професії, 2) за станом у суспільстві, 3) за спільними інтересами чи вподобаннями; 4) за віковою ознакою, 5) класові [10, с. 32].

Б.О. Серебренников одним із перших увів у наукове вживання термін *інтержаргон* [11, с. 495]. Понятійна сутність терміна поступово еволюціонувала. Зараз інтержаргон розуміється як один зі соціальних варіантів мови, який поєднує в собі частину слів кожного жаргону; своєрідний сплав професійного жаргону, елементів корпоративних, групових жаргонів та нейтралізованого в розширеному вживанні кримінального жаргону [10, с. 213].

Дослідники жаргону XX–XXI ст. розвивають погляди попередників на питання ділення жаргону (сленгу) на загальні й окремі соціальні групи. О.П. Єрмакова (1999) під загальним жаргоном розуміє шар сучасного жаргону, який, не будучи належністю окремих соціальних груп, дуже часто трапляється в мові засобів масової інформації і використовується (або розу-

міється) всіма жителями великого міста, зокрема освіченими носіями літературної мови. Уважаємо, що це визначення характеризує загальний жаргон у багатьох мовах. На питання ділення жаргону на загальний і різних груп указують також С.В. Розен (1991) (у німецькій мові), А.В. Овчиннікова [12, с. 88–89, 95] (в іспанській мові) тощо.

Жаргон породжується соціально-психологічною спільністю його носіїв – молодих людей, яким притаманні «емоційна надмірність», максималізм, своє уявлення щодо життєвих цінностей, норми поведінки, свій особливий стиль і манери (зовнішній вигляд, одяг, жести), почуття солідарності і «групового духу». Жаргон – і символ належності до цієї соціальної групи, і показник її своєрідного мовного існування, і лінгвістичний прояв субкультури [9, с. 72].

У другій половині XX ст. жаргон помітно трансформується, виявляє неабиякі динамічні можливості, тому за короткий проміжок часу (із 70–80-х рр. XX ст.) змінив свої основні ознаки, властивості і функції. Сьогоднішня жаргонова стихія вирізняється низкою ознак-характеристик: 1) жаргон вийшов за межі окремих груп, розширив своє побутування; 2) пішли в минуле функції кодування аргю / втаємничення. Новітні мовні засоби жаргону призначені для виконання номінативно-ідентифікаційної функції; 3) жаргонові елементи (засоби) мають велику рухливість, відкритість; 4) жаргоносфера є полігоном для випробування нових одиниць, які часто переходять до літературної мови; 5) жаргон охоплює важливі мовно-тематичні пласти, використовує різнорівневі засоби творення (семантичні метаморфози, фонетичні деформації, словотворчі ресурси, синтаксичні можливості) [13, с. 93].

У європейській і американській лінгвістиці немає єдиного погляду на жаргон і його дефініціювання. Ось як розуміють жаргон деякі вчені: 1) С. Стойков (1957), А. Мілер (1972): загальний термін для соціолектів арготичного і сленгового типу; 2) Т. Бояджієв (1972), М. Віденов (1972), М. Лакова (1974), В. Мурдаров (1981): груповий говір; 3) Л.І. Скворцов (1966): таємний професійний говір бродячих ремісників і торговців (офеней і коробейників); 4) О. Єсперсен (1925), В. Джурін (1974), І.Р. Гальперін (1956), В.В. Колесов (2003): професійний жаргон (говір); 5) А. Мілер (1972): груба, спрощена мова; Г.О. Судзіловський (1973): мова декласованих елементів.

Ми беремо за основу визначення, запропоноване В.В. Хіміком (2000), який розглядає жаргон як напіввідкриту лексико-фразеологічну підсистему, яка використовується відомим соціальним угрупованням із метою свого виділення із загальнономовного колективу. На цій основі жаргонізми визначаються як емоційно-оцінних експресивні елементи просторіччя, у семантиці яких превалює негативна експресія.

Жаргон виконує багато функцій, серед яких виділяється низка головних. Основна розпізнавальна риса жаргону – це його ігрова сутність. Ігрову (людичну) функцію виділяють Д.С. Беспалова (2016), Б.Я. Шаріфулін (1997), О. Єсперсен (1964) та ін. автори.

На думку М.М. Прийомишевої (2009), велике значення має емоційно-експресивна функція. Особливо багатими відтінками експресивності володіють групові жаргони [8, с. 82].

Новітні мовні засоби жаргону призначені для виконання номінативно-ідентифікаційної функції [13, с. 93].

Вагомою є також функція економії мовних ресурсів. Наприклад, як зазначає І.І. Щур (2006), найуживаніший комп'ютер-

ний термін *материнська плата* (відповідник англійської *motherboard*) в жаргоні вживається у формах *материнка*, *мама*, *мамка*, технічний термін *дисковод компакт-диска* (англійської *CD-Rom Drive*) у сленгу має відповідник *сідюк*, *сідюшник*.

Жаргон виконує і стилістичну функцію. Соціальні варіанти мови, як і стилі, використовуються у певних умовах, зокрема там, де відповідний стиль мови виявляється прийнятним і доречним [11, с. 496–497].

Сьогоднішні різновиди жаргонів змінили свою основну функцію (призначення): первісна функція кодування аргументації / втаємничення вже виявляється як деякі рудименти, нагадуючи про себе поодинокими елементами [13, с. 93]. Злодійська мова, як уважає В.Б. Биков (2001), не розглядається як таємна, адже вона отримала характер конгломератного просторічно-жаргонного утворення.

Проте, низка авторів і тепер додержується думки щодо тенденції жаргону до штучності, таємності. А.Н. Булико (2008) визначає жаргон як мову будь-якої соціальної групи, що насичена словами і виразами, притаманними тільки цій групі і незрозумілими решті людей (*акторський жаргон*, *морський жаргон*). Як уже зазначалося, в іспанській мові молодіжний жаргон традиційно прийнято зараховувати до маргінальних субмов, яким притаманна тенденція до таємності і герметичності [5, р. 16–17].

Незважаючи на відмічену трансформацію жаргону, багато лінгвістів таки визначають таку притаманну йому рису, як приналежність до групи. С.Б. Флекснер (1975) уважає, що жаргон властивий будь-якій одній особливій специфічній групі населення – секті, соціальному класу, угрупованню, що об'єднує людей одного віку, які мають спільні інтереси. Схожої думки також додержуються Р.Т. Бел (1980), С. Стойков (1957), У. О'Грейді (1997) та ін.

У другій половині ХХ ст., зважаючи на зазначену раніше еволюцію жаргону, думка багатьох лінгвістів щодо групової приналежності цього мовного феномена змінюється. «У теперішній час (з середини 60-х рр. ХХ ст.) уже не можна говорити про жаргон як замкнутий мовний побут якої-небудь соціальної групи, адже жаргон молоді – скоріше знижений стиль мови, засіб невимушеного спілкування в колі ровесників» [14, с. 35]. Н.В. Третьяк (2009) уважає, що, якщо до 80-х рр. ХХ ст. жаргон розуміють переважно як мову окремої соціальної групи, то в сучасному трактуванні – це соціальний різновид мовлення, що існує через настанову на фамільярно-знижений стиль мовлення в межах соціально-мовленнєвої спільноти, яка характеризується порівняно одним віком і повсякденним побутовим спілкуванням.

Деяким різновидам жаргону властивий вузькоспеціальний характер. Це добре видно на матеріалі лексики, типової для різних учбових закладів, адже за межами цих закладів згадана лексика або зовсім не використовується, або використовується в іншому значенні. Наприклад, за свідченням Е. Партріджа (1979), в Ітоні використовуються такі жаргонізми: *scug* «нікчемна людина», «негідник», *tug* «учень коледжу», *to sap* «виконувати важку роботу»; у Вестмінстер-Скул: *bag* «молоко», *beggar* «цукор»; в Уінчестерському коледжі: *to firik* «посилати», *to go continent* «залишатися дома (у зв'язку з хворобою)» [15, с. 8–9].

Л. Масенко (2010) зазначає, що в Україні сучасний жаргон, який уживають студенти Києво-Могилянської академії, має свої специфічні слова, не відомі студентам інших вишів,

наприклад: *фреш* – «студент-першокурсник»; *спецназ* – «студенти, які відвідують заняття з фізкультури у спецгрупах» та ін. Фахову літературознавчу термінологію полюбляють обігрувати у фамільярному спілкуванні студенти-філологи. Наприклад, такі слова, як *топос*, *дискурс*, *симулякр* та інші можуть використовуватись на позначення різних ситуацій. Наприклад, *я не в дискурсі* замість «я не в курсі справи» тощо.

Лінгвістів цікавить питання єдності / регіональних відмінностей жаргонної лексики. Починаючи з другої половини ХХ ст., жаргони поступово зближуються в багатьох мовах. В.М. Мокієнко щодо кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст. зазначає, що в Росії регіональних жаргонізмів дуже мало, переважає, наприклад, загальноросійський молодіжний, тоді як у Німеччині жаргонна лексика здебільшого носить регіональний характер, загального конгломерату немає. У Баварії – одне, у Верхній Померанії – інше тощо [16].

У словниках молодіжної мови останньої чверті ХХ ст. в Німеччині (М. Heinemann, 1990 – Східна Німеччина і С. Р. Müller-Thurau, 1983 – Західна Німеччина) є тільки невелика кількість однакових жаргонізмів [1, с. 124, 143]. Порівняння лексики австрійського і німецького варіантів жаргону свідчить, з одного боку, про семантичну близькість цих варіантів, а з іншого – про наявність особливостей, пов'язаних із регіональною специфікою [1, с. 136]. Як бачимо, у низці мов жаргонна лексика, як і раніше, має регіональні відмінності.

У тематичному плані жаргонні слова слугують позначеннями доволі широкого кола предметів і понять. Основні тематичні групи жаргону в різних мовах мають поміж собою багато спільного. Так, основні тематичні групи в «Тлумачному словнику російського загального жаргону» [17] не відрізняються від, наприклад, тематичних груп англійського сленгу: слова, зв'язані зі злочинним світом, наркотиками, бізнесом, сексуальними відношеннями, алкоголізмом, розвагами і оцінними словами [18, с. 43].

Тематика жаргону мінлива, але водночас має тенденцію до сталості. Мова молоді Німеччини за століття (з часу видання словника І. Фольмана (1846) [19] і до видання словника Х. Кюпера (1970) [20]) значно розширила свої межі. Студентський жаргон перетворився в загальномолодіжний. У ХХ ст. відкрилися тематичні ділянки, які не існували в ХІХ ст. (наприклад «наркотики»). З'явилися жаргонізми для позначення нових реалій: музичного автомата, електробритви, водопроводу, програвача, магнітофона тощо [1, с. 120–121].

Доля жаргонізмів різна: деякі з них поступово або швидко зникають, інші – переходять до складу розмовної або нормативної мови, треті продовжують використовуватися в жаргоні в тому або іншому значенні тощо.

В основному, звичайно, жаргони характеризуються нестійкістю і швидкістю заміни найбільш уживаної лексики [21, Т. 9, с. 624]. Особливо сильно змінюються злодійський і студентський жаргони [11, с. 493–494]. К. Хадсон (1983) зазначає, що постійне оновлення і швидка зміна лексичних засобів характерні для молодіжного сленгу сучасної Англії [22, с. 78].

Поряд із властивими жаргону якостями рухомості, нестійкості, водночас необхідно вказати і на його спадкоємність як соціолекту, чим забезпечується життєздатність жаргону як такого. На думку Х.Е. Маркеса (1972), спадкоємність жаргонної лексики полягає в тому, що кожний наступний жаргон запозичує в попереднього відому частину вокабуляру [23, с. 189, 244].

Одна з важливих якостей жаргону – позитивність. М.Ю. Россихіна характеризує позитивність жаргонної лексики не тільки для XIX ст., але й для сучасного молодіжного соціолекту [24, с. 376].

Відмітна особливість жаргонного словотворення – висока образність, спрямованість на передання різних оцінок [25, с. XXVI]. Б.О. Серебренников підкреслює, що кожному жаргонному слову часто притаманна особлива образність, ось чому жаргон потрібен просторіччю [11, с. 495].

Багато лексем із мови молоді [26, с. 19], загальнопобутова лексика студентів характеризуються оціненістю. Наприклад: (російська мова) *шедеврально, потрясно, клёво, колоссально* і т. ін. (за позитивної оцінки чого-небудь), *сапог, охламон, прохиндей* (зневажливо про людину), *молоток* (позитивно про людину), *леди, детка, ципа, мордочка* (позитивно про дівчину), *старик, мужик* (про чоловіка) [27, с. 53].

Багато дослідників звертають увагу на багатозначність жаргонної лексики. О.П. Єрмакова (1999) зазначає, що жаргонізми нерідко багатозначні, тому окремі слова в різних значеннях належать до різних тематичних груп. Так, *розкрутити* може бути зв'язано із сучасною естрадною музикою, з бізнесом, телебаченням й іншими сферами. Зареєстрований у словниках молодіжної лексики М. Хейнемана [28] і К.П. Мюлер-Турау [29] жаргонізм *flippig* (фінансовий жаргон) має різні значення: «яскраво і неакуратно одягнутий» у М. Хейнемана [28, р. 71] і «метушливий, неспокійний, керований» у К.П. Мюлер-Турау [29, р. 123] [1, с. 123].

На відміну від діалектів, котрі можуть мати свої особливості в царині і фонетики, і граматики, і лексики, жаргони, як правило, характеризуються тільки специфічним складом своєї лексики [30, с. 466]. Лексика жаргону – це паралельна низка слів і виразів, синонімічних первинному, нежаргонному ряду [9, с. 72]. У польському словнику студентського жаргону, опублікованому в 1974 р., що містить 10 тисяч слів, на поняття *gro-ші* зафіксовано 46 синонімів [31, с. 234].

Соціальні варіанти мови не мають абсолютно непроникних лексичних систем. Слова одного жаргону часто переходять в інший, жаргон поповнює різні соціальні діалекти, а ті проникають у жаргон.

Деякі професійні жаргонізми перетворюються в слова і вирази загального сленгу. Як зазначає Е. Партрідж (1964), з жаргону англійських військових льотчиків Другої світової війни в загальний сленг увійшли, наприклад: *bale out, bloke, chow, smashing, twirp (twerp), everything under control, gone for a Burton, sad apple, watch your step* [6, с. 64].

Особливо характеризується прозорістю кордонів, тісним взаємозв'язком з іншими жаргонами і розмовною мовою молодіжний жаргон.

Не тільки жаргон впливає на розмовну й літературну мову, є і протилежна тенденція. А.В. Овчиннікова вказує на вплив міноритарних мов на деякі з молодіжних жаргонів (наприклад проникнення слів баскської і каталонської етимології в мову панк-рокерів) [12, с. 88].

Здійснене дослідження дозволяє зробити такі **висновки**:

1) у 30-х рр. XX ст. – на початку XXI ст. жаргон еволюціонує; у другій половині XX ст. помітно трансформується, виявляє неабиякі динамічні можливості, тому за короткий проміжок часу (з 70–80-х рр. XX ст.) змінив свої основні ознаки, властивості, функції. Спостерігається поглиблене вивчення жаргону.

Більш активно дослідження проводяться мовознавцями Німеччини, Іспанії, Англії, США, Польщі, Росії, України;

2) дослідники в різних мовах виділяють найбільш характерні ознаки, якості, властивості, притаманні жаргону: розуміння під терміном *жаргон* різномірних явищ лексичного і стилістичного плану, притаманність жаргону низки важливих функцій, рухомість, нестійкість, але водночас спадкоємність жаргонної лексики, тематична спрямованість жаргонної лексики, позитивність, образність, оціненість, багатозначність, синонімічність, прозорість кордонів жаргонної лексики тощо.

Перспективи подальших розвідок ми бачимо в систематизації наукових поглядів мовознавців на жаргон, розширенні кола досліджуваних мов, у яких поширено жаргон, продовженні вивчення праць відповідних авторів у лінгвістично-історіографічному аспекті.

Література:

1. Россихина М.Ю. Молодежный жаргон в русской и немецкой лексикографии XIX–XXI вв.: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01, 10.02.19. Брянск, 2009. 281 с.
2. Rodríguez González F. Lenguaje y contracultura juvenil. *El lenguaje de los jóvenes*. Barcelona: Ariel, 2002. P. 21–56.
3. Zimmermann K. La variedad juvenil y la interacción verbal entre jóvenes. *El lenguaje de los jóvenes* / F. Rodríguez González (coord.). Barcelona: Ariel (social), 2002. P. 137–163.
4. Herrero G. Aspectos sintácticos del lenguaje juvenil. *El lenguaje de los jóvenes* / F. Rodríguez González (coord.). Barcelona: Ariel (social), 2002. P. 67–96.
5. García Ramos J. Lenguajes marginales. Análisis y vocabulario. Cuadernos de Formación. Madrid, 1990. 156 p.
6. Хомяков В.А. Введение в изучение сленга – основного компонента английского просторечия. Вологда: Вологодский гос-й пед-ин-т, 1971. 104 с.
7. Partridge E. Usage and Abusage: A Guide to Good English. London: Penguin Books, 1999. 401 p.
8. Стойков С. Социальные диалекты. *Вопросы языкознания*. Москва: Изд-во АН СССР, 1957. № 1. С. 78–84.
9. Бондалетов В.Д. Социальная лингвистика: учебное пособие. Москва: Просвещение, 1987. 160 с.
10. Ставицька Л.О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ: Критика, 2005. 464 с.
11. Серебренников Б.А. Общее языкознание. Москва: Наука, 1970. 604 с.
12. Овчинникова А.В. Социолингвистические аспекты изучения речи испанской молодежи: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.05. Москва, 2012. 197 с.
13. Старченко Я. Сучасна жаргонологія й словотвірні інновації в жаргонах української мови (до постановки питання). *Лінгвістичні студії*: збірн. наук. праць. Донецьк: ДонДУ, 2011. С. 93–97.
14. Борисова Е.Г. О некоторых особенностях современного жаргона молодежи. *Русский язык в школе*. Москва, 1987. № 3. С. 30–36.
15. Маковский М.М. Английские социальные диалекты (онтология, структура, этимология): учебное пособие. Москва: Высшая школа, 1982. 135 с.
16. Мокиенко В. М. Жаргон в России – больше чем жаргон. *Неизвестное об известном*. Санкт-Петербург: Журнал «Санкт-Петербургский университет», 2010. № 9 (3816). URL: <http://www.journal.spbu.ru> (дата обращения: 24.01.2018).
17. Єрмакова О.П., Земская Е.А., Розина Р.И. Источники пополнения и тематические группы жаргона. *Слова, с которыми мы все встречались*. Москва: Азбуковник, 1999. С. IX–XVII.
18. Андреева Г.Р. Лексико-семантические особенности специального сленга: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Москва, 2004. 177 с.

19. Vollmann J. Burschicoses Wörterbuch. Ragaz: Unteregger, 1846. Bd. 1–2. XI, 520 s.
20. Küpper H. Wörterbuch der deutschen Umgangssprache. Jugenddeutsch von A bis Z. Düsseldorf; Hamburg : Claassen Vergal, 1970. Bd. 6. 438 s.
21. Большая Советская Энциклопедия: в 30 т. / гл. ред. А.М. Прохоров. Москва: Советская Энциклопедия, 1972. Т. 9. 624 с.
22. Крысин Л.П. Социолингвистические аспекты изучения современного русского языка. Москва: Наука, 1989. 188 с.
23. Рябичкина Г.В. Проблемы субстандартной лексикографии английского и русского языков: теоретический и прикладной аспекты: дис. ... доктора филол. наук: 10.02.20. Пятигорск, 2009. 503 с.
24. Росихина М.Ю. Немецкий молодежный жаргон XIX и XXI веков: семантические и словообразовательные параллели. *Вестник Брянского государственного университета*. 2014. Вып. № 2. С. 375–379.
25. Земская Е.А., Ермакова О.П., Розина Р.И. Словообразование. *Слова, с которыми мы встречались*. Москва: Азбуковник, 1999. С. XVIII–XXVII.
26. Польская Д.М. Язык молодежи в словаре и тексте (на материале немецкой молодежной литературы и прессы): автореф. дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки». Смоленск, 2013. 21 с.
27. Скворцов Л.И. Об оценках языка молодежи (жаргон и языковая политика). *Вопросы культуры речи*. Москва: Наука, 1964. Вып. 5. С. 45–70.
28. Heinemann M., Ehmann H. Kleines Wörterbuch der Jugendsprache. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1990. 122 s.
29. Müller-Thurau C.P. Lass uns mal'ne Schnecke angraben. Sprache und Sprüche der Jugendszene. Düsseldorf; Wien: Econ, 1983. 175 s.
30. Будагов Р.А. Введение в науку о языке: учебное пособие. Москва: Добросвет, 2002. 544 с.
31. Grabias S. Śi zawodowe odmiany je socjolekty. *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku*. Wrocław, 1993. T. 2. S. 223–241.

Руденко М. Ю. К вопросу о жаргоне в языкознании (30-е гг. XX в. – начало XXI в.)

Аннотация. В статье проанализированы работы, взгляды исследователей на историческое развитие, эволюцию жаргона в различных языках. Рассмотрены разновидности, классификация, понятийная сущность, функции, характеристика жаргонов и др. Выделены присущие жаргону качества, признаки и характеристики: разнообразие форм существования, подвижность, нестойкость, но, в то же время, наследственность жаргонной лексики; узкоспециальный характер некоторых жаргонов; позитивность, образность, оценочность, многозначность, синонимичность, прозрачность границ жаргонной лексики и т. д. Проблему общетеоретического изучения жаргона рассмотрено в лингвоисторикографическом аспекте.

Ключевые слова: жаргон, интержаргон, классификация жаргонов, молодежный жаргон, общий жаргон, жаргонная лексика, лингвоисторикографический аспект.

Rudenko M. About the question of jargon in linguistics (30's of the XX century – the beginning of the XXI century)

Summary. In the article the works, the views of the researches toward the historical development, evolution of jargon in different languages is analyzed. Types, classification, conceptual essence, functions, characteristics of jargons and others are reviewed. Inherent jargon qualities, features and characteristics are underlined: the variety of forms of existence; both movability, instability and succession of jargon vocabulary; thematic orientation of jargon vocabulary; highly specialized character of some jargons; positivity, imagery, appraisal, polysemy, synonymy, clarity of borders of jargon vocabulary, etc. The problem of general theoretical study of jargons is considered in lingua-historical-graphical aspect.

Key words: jargon, interjargon, classification of jargons, youth jargon, general jargon, jargon vocabulary, lingua-historical-graphical aspect.